

ŽE PRI 16 ih?

DA NE

ANALIZA MNENJA MLADIH O POTENCIALNEM ZNIŽANJU

STAROSTNE MEJE ZA UDELEŽBO NA VOLITVAH NA 16 LET

»16 – Starost za vključevanje?«

Avtor: Nino Zajc

Oktober 2013

Vsebina

1. Raziskovalna vprašanja in hipoteze	2
2. Kvantitativna raziskava	2
2.1. Metodologija	2
2.2. Merski instrument	2
3. Rezultati in analiza	3
3.1. Sociodemografija	3
3.2. Odločanje o skupnih zadevah in odgovornost	4
3.3. Formalno odločanje	8
3.4. Informiranje	11
3.5. Soodločanje	15
3.6. Preverjanje hipotez	20
4. Interpretacija in zaključek	29
5. Priloge	30

1. Raziskovalna vprašanja in hipoteze

V okviru raziskave o javnem mnenju mladih o potencialnem znižanju starostne meje za volitve na 16 let, smo si zastavili hipoteze, ki se nam zdijo relevantne in temeljijo na dosedanjih vprašanjih in dilemah, ki smo si jih zastavili v okviru delovnih sestankov projekta »Že pri 16ih?«. Zastavili smo si naslednje hipoteze, katere veljavnost bomo tudi preverili iz najbolj primernih statističnih metodami:

- H1: Mladi, ki se počutijo odgovorne v večji meri tudi prevzemajo odgovornost za svoja dejanja.
- H2: Mladi mlajši od 18 let in mladi od 18 do 29 let se razlikujejo med seboj po vprašanjih o osebni odgovornosti.
- H3: Mladi od 18. do 29. leta starosti se tudi bolj strinjajo s sklopom vprašanj o formalnem odločanju.
- H4: Pogosteje se volitev udeležujejo mladi, ki poročajo, da so mladi politično zreli, tisti ki imajo občutek, da so odgovorni ter tisti, ki bi se, če bi imeli več informaciji, aktivno vključili v mladinske strukture.
- H5: Znižanje starostne meje v večji meri podpirajo mlajši od 18 let.
- H6: Mladi, ki poročajo, da so mladi politično zreli, se tudi v večji meri strinjajo s potencialnim znižanjem starostne meje za volitve na 16 let.
- H7: Mladi, ki se bolj strinjajo s trditvama »Mladi bi morali imeti pravice, ki so primerljive našim odgovornostim« in »Mladi bi morali biti vprašani za mnenje o aktualnem dogajanju«, bolj podpirajo znižanje starostne meje za volitve na 16 let.
- H8: Tisti, ki se manj strinjajo s trditvijo »Politika je stvar ljudi v parlamentu« se manj strinjajo z znižanjem starostne meje na 16 let.

2. Kvantitativna raziskava

2.1. Metodologija

V naši analizi smo podatke pridobivali s pomočjo spletne ankete in poštne (ankete na papirju) ankete. Za spletno anketo smo se odločili zaradi dveh razlogov. Mladi pogosteje kot starejši uporabljajo internet, zato je verjetnost za sodelovanje v anketi toliko večja. Drugi razlog pa sta stroškovni in časovni vidik. V kolikor bi se odločili za terensko ali telefonsko anketiranje bi potrebovali več tako finančnih kot tudi človeški resursov, poleg tega bi zbiranje podatkov potekalo bistveno dlje. Za poštno anketo pa smo se odločili zaradi številnih delavnic, ki smo jih organizirali v okviru projekta »Že pri 16ih?«. Anketo na papirju smo razdelili udeležencem delavnic pred ali po delavnicah, tako bomo dobili tudi bolj reprezentativen vzorec mladih, ki so se udeležili delavnic. Ciljna populacija naše raziskave so bili mladi do 29. leta starosti. Za zbiranje podatkov smo uporabili neverjetnostno vzorčenje, saj so do ankete dostopali le mladi, ki uporabljajo internet in tisti, ki so na anketo kliknili oziroma jo zasledili na različnih socialnih omrežjih in spletnih straneh kjer se zadržujejo mladi.

2.2. Merski instrument

Spletna anketa se je oglaševala preko različnih internetnih strani v obliki hipertekstovnih povezav ter preko e-pošte in zloženk na delavnicah. V okvirnem terminu spletnega anketiranja (20. 4. do 20. 6.) smo spletno anketo rekrutirali tako, da smo povezavo na spletno anketo z vabilom za sodelovanje pošiljali

študentom, ki jih poznamo ali jih imamo v stikih, preko e-pošte, organizacijam članicam MSS in preko socialnega omrežja Facebook.

S spletno anketo smo anketirali 344, s pošto pa smo zajeli vzorec velikosti 309. Skupaj smo torej dobili 653 izpolnjenih anket.

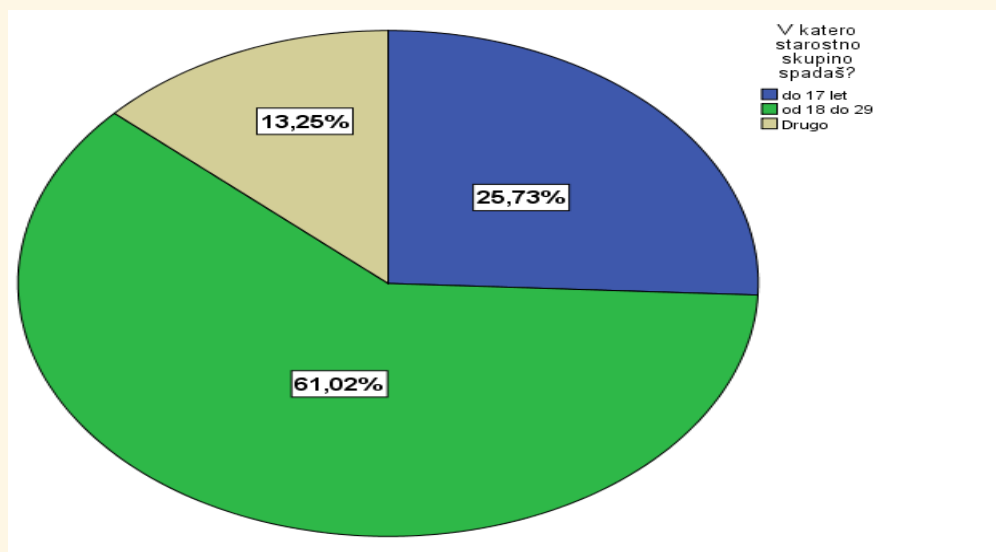
3. Rezultati in analiza

3.1. Sociodemografija

Tabela 1: V katero starostno skupino spadaš?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
do 17 let	167	25,6	25,7	25,7
od 18 do 29	396	60,6	61,0	86,7
Drugo	86	13,2	13,3	100,0
Total	649	99,4	100,0	
Missing				
Prekinjeno	4	,6		
Total	653	100,0		

Slika1: Strukturni krog - V katero starostno skupino spadaš?

Na začetku ankete smo morali, zaradi nadaljnjih analiz in postavitve vprašalnika, zastaviti filter vprašanje o starosti. 167 anketirancev je bilo starih 17 ali manj let, medtem ko je bilo 396 anketirancev starih 18 do 29 let. Na vprašanje je odgovorilo tudi 86 oseb, ki so bile starejše od 29 let, zato smo le te osebe izločili iz nadaljnje analize.

Tabela 2: Spol

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Moški	173	26,5	35,2	35,2
	Ženski	318	48,7	64,8	100,0
	Total	491	75,2	100,0	
Missing	Prekinjeno	155	23,7		
	Ni odgovoril	7	1,1		
	Total	162	24,8		
Total		653	100,0		

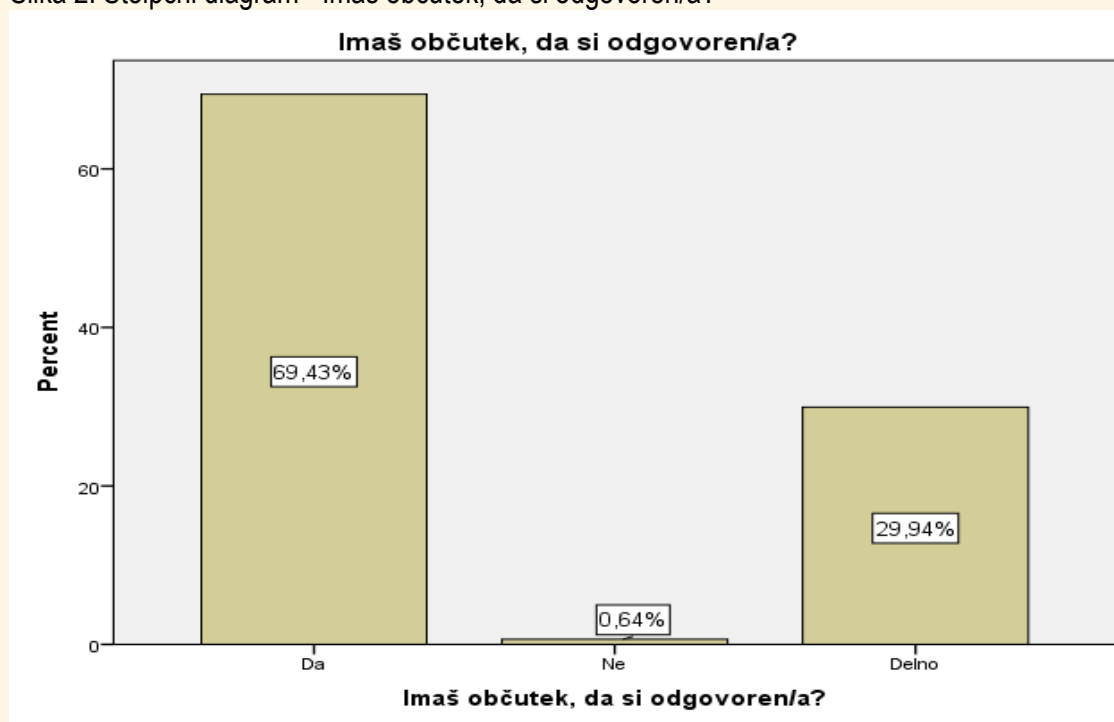
V raziskavi je sodelovalo 173 moških in 318 žensk. 162 anketirancev ni odgovorilo na vprašanje o svojem spolu. S statistično-metodološkega vidika lahko trdimo, da ostaja porazdelitev kljub temu približno enaka. V raziskavi je veljavno na to vprašanje odgovorilo 35,2 % moških in 64,8 % žensk.

3.2. Odločanje o skupnih zadevah in odgovornost

Tabela 3: Imaš občutek, da si odgovoren/a?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Da	327	50,1	69,4	69,4
	Ne	3	,5	,6	70,1
	Delno	141	21,6	29,9	100,0
Missing	Total	471	72,1	100,0	
	Prekinjeno	89	13,6		
	Preskok (if)	91	13,9		
	Ni odgovoril	2	,3		
Total		182	27,9		
Total		653	100,0		

Slika 2: Stolpni diagram - Imaš občutek, da si odgovoren/a?

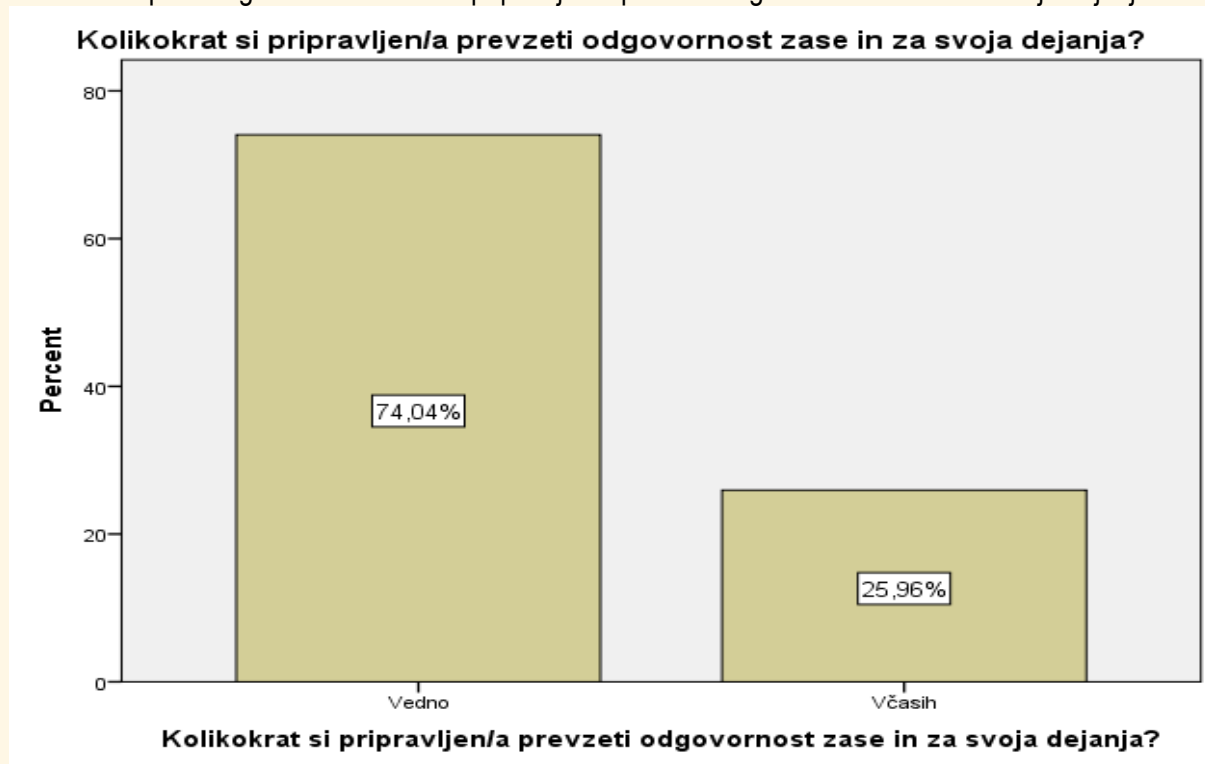

Na vprašanje o samooceni odgovornosti je z veljavnim odgovorom odgovorilo 471 anketirancev. 327 oziroma 69,4 % jih meni, da so odgovorni. Majhen delež (3) 0,6 % jih meni, da niso odgovorni, 141 oziroma 29,9 % pa jih meni, da so delno odgovorni. Podobne rezultate so raziskovalci dobili tudi v raziskavi Mladina 2010, zato lahko trdimo, da operiramo s približnimi populacijskimi ocenami.

Tabela 4: Kolikokrat si pripravljen/a prevzeti odgovornost zase in za svoja dejanja?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Vedno	348	53,3	74,0
	Včasih	122	18,7	26,0
	Total	470	72,0	100,0
Missing	Prekinjeno	89	13,6	
	Preskok (if)	91	13,9	
	Ni odgovoril	3	,5	
	Total	183	28,0	
Total	653	100,0		

Slika 3: Stolpčni diagram - Kolikokrat si pripravljen/a prevzeti odgovornost zase in za svoja dejanja?

Na vprašanje je odgovorilo 470 anketirancev. 74 % oziroma 348 jih je vedno pripravljenih prevzeti odgovornost za svoja dejanja, medtem ko je 26 % (122) anketirancev pripravljenih sprejeti odgovornost občasno. Pri vprašanju je bil eden izmed možnih odgovorov tudi »Nikoli« vendar se noben od 470 anketirancev, ki so odgovorili na to vprašanje ni odločil zanj.

Tabela 5: Statistics

	V družini se po navadi dogovorimo, do kdaj bom zvečer lahko ostal/a zunaj	V primeru dogovora se tega poskušam držati po najboljših močeh	Ali se ti zdi pomembno, da se s starši dogovorite o uri večernega prihoda	Ali poznaš posledice, če se dogovora ne držiš?	
N	DA	100	110	101	89
	NE	14	4	13	24
	Valid	114	114	114	113
	Missing	539	539	539	540

Ta sklop vprašanj je predstavljal pogojno vprašanje, namenjeno samo starim 17 let in manj. Mladi so poročali, da se po navadi dogovorijo s starši o uri prihoda domov, zdi se jim pomembno, da se s starši dogovorijo o uri prihoda, zato se tega dogovora po večini poskušajo držati vsi mladi. V primeru neupoštevanja oziroma zamujanja pa se tudi večina mladih zaveda posledic.

Tabela 6: Statistike za sklop vprašanj o odločanju o skupnih zadevah in odgovornosti

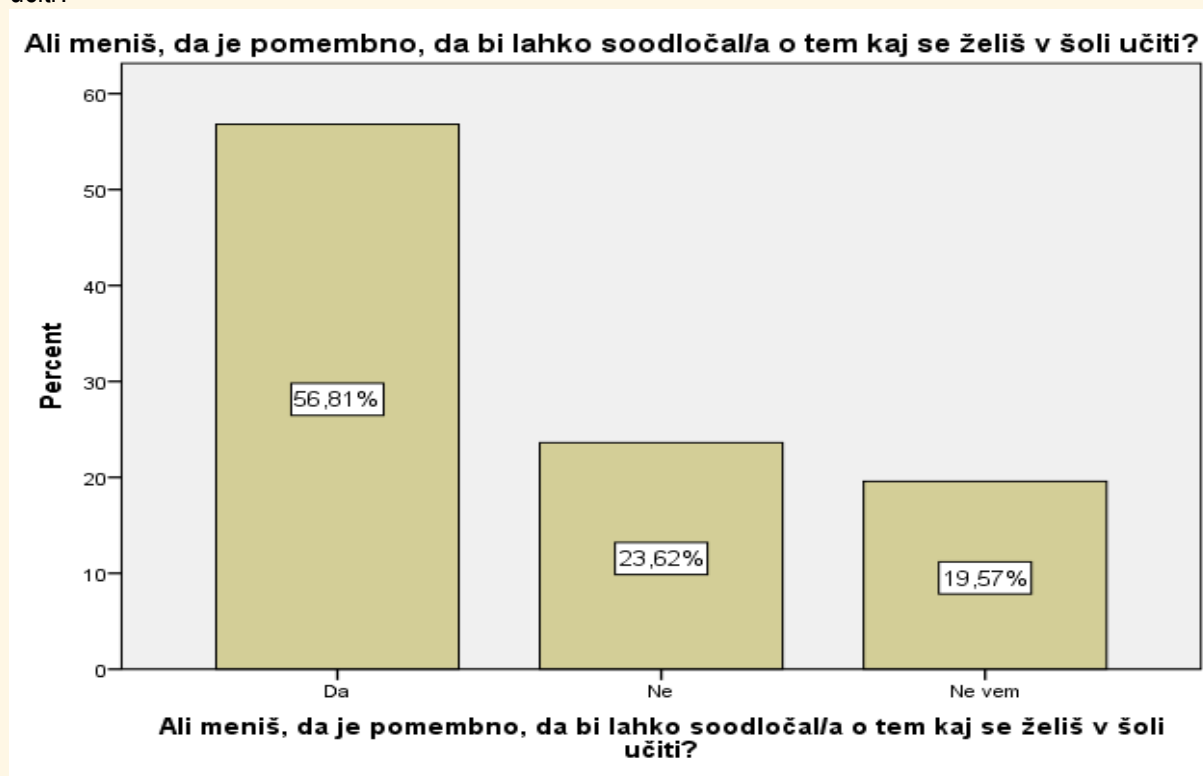
	N	Mean	Std. Deviation	Skewness	Kurtosis
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic
Moje mnenje je vedno upoštevano	467	2,81	1,014	-,228	-,671
Vsepovsod imam možnost izraziti svoje mnenje	468	3,54	1,126	-,730	-,073
Mladi bi morali biti vprašani za mnenje o aktualnem dogajanju	463	4,20	,997	-1,324	1,200
Zanimajo me teme, povezane z okolico, v kateri živim	466	4,23	,867	-1,088	,783
Mladi bi morali imeti pravice, ki so primerljive našim odgovornostim	457	4,23	1,078	-1,479	1,407
Želim vplivati na to kar se dogaja v moji okolici	461	4,28	,900	-1,403	2,009
Valid N (listwise)	432				

V največji meri (povprečje 4,28) se mladi strinjajo, da želijo vplivati na to kar se dogaja v njihovi okolici. Prav tako jih zanimajo teme povezane z njihovim krajem. Mladi se strinjajo, da bi morali imeti mladi pravice primerljive njihovim odgovornostim. Mladi poročajo tudi, da njihovo mnenje ni vedno upoštevano, saj so ocenili to trditev z najnižjo oceno 2,81. Svoje mnenje pa imajo možnost izraziti le v nekaterih primerih (3,54). Pri tem sklopu vprašanj je potrebno poudariti tudi, da je največji standardni odklon zabeležen ravno pri vprašanju o možnosti izražanja svojega mnenja. To pomeni, da imajo nekateri mladi, ki so sodelovali v anketi pogosto možnost izraziti svoje mnenje, nekateri pa le redko.

Tabela 7: Ali meniš, da je pomembno, da bi lahko soodločal/a o tem kaj se želiš v šoli učiti?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Da	267	40,9	56,8
	Ne	111	17,0	23,6
	Ne vem	92	14,1	19,6
	Total	470	72,0	100,0
Missing	Prekinjeno	89	13,6	
	Preskok (if)	91	13,9	
	Ni odgovoril	3	,5	
	Total	183	28,0	
Total	653	100,0		

Slika 4: Stolpčni diagram - Ali meniš, da je pomembno, da bi lahko soodločal/a o tem kaj se želiš v šoli učiti?

Na to vprašanje je z veljavnim odgovorom odgovorilo 470 mladih. Več kot polovica (267 ali 56,6 %) je odgovorila, da bi bilo pomembno, da bi mladi lahko soodločali o tem kaj se bodo v šoli učili. 23,6 % oziroma 111 jih meni, da ni pomembno, da bi mladi odločali o tem kaj se bodo učili. 19,6 % oziroma 92 pa jih o tem nima mnenja.

Ko smo mlade vprašali o razlogih za svojo odločitev so nam podali kar nekaj zanimivih odgovorov:

Argumenti **PROTI** vplivu soodločanja o temah učenja:

O tem kaj se učimo v šoli, na faksu, ima vsak svoje preference, če hočemo imeti standardizirano znanje, o tem ne mora vsak odločati. Prav tako šolajoči se v določenem programu pogosto ne vidi dolgoročnega pozitivnega vpliva tistega, kar se uči, zato lahko nekdo o tem komentira, ki je program že zaključil in iz izkušenj komentira, kaj bi lahko na

Argumenti **ZA** soodločanje o temah učenja:

Če te tema zanima, se lažje naučiš in imaš več veselja

Da se lahko že prej usmeriš v to kar te res zanima.

Da, program v srednjih šolah bi se lahko delno prilagodil interesom. Morajo biti določeni

programu izboljšali.

Če bi otroci in mladi vedeli, kaj je najbolj pomembno, potem niti ne bi potrebovali šole. Mislim, da preden gre mlada generacija svojo pot, mora najprej sprejeti in se naučiti ene temeljne stvari. Šola ni samo učenje podatkov, ampak priprava na življenje.

Izobrazba za nek poklic zahteva specifična znanja. Mladi ne morejo vedeti, s katerimi znanji se postane dober zdravnik, elektrotehnik, sociolog ...

Šole so že razporejene po temah, kaj koga zanima. Tisto, kar te zanima, tja se vpišeš. Zaupam ministrstvu za šolstvo, da ve, katera znanja so za kakšen poklic pomembna. Le kaj bi bilo, ko bi si sami izbirali, ko nihče nima enakega mnenja kot sovrstnik? Potem bi bili upoštevani samo glasni ... in bi imeli npr. cel teden športne vzgoje, ker je enim to najljubši predmet. V srednji šoli in gimnaziji še vedno pridobivamo splošno razgledanost in se MORAMO vse učiti - to se mi zdi prav. Faks si izbiramo po naših zanimanjih ... :)

obvezni predmeti, ki poskrbijo za določeno stopnjo "splošne razgledanosti". Nato pa bi lahko še posebej dijake usmerjali ožje v področje ki jih zanima.

Ker mladi v praksi lahko ocenjujemo kaj nam koristi v šolskem sistemu, kako je prilagojen ter kako bi lahko pridobivali kvalitetno izobrazbo. Težava je v tem, da šolski sistem sestavljajo ljudje, ki so izven sistema v praksi. Mladi, ki cenimo izobrazbo in smo pripravljeni delati za njo velikokrat opazimo pomanjkljivosti, kjer je študij bolj izguba časa kot pridobivanje znanja, če pa ga že pridobimo ga ali ne obdržimo ali pa je v resničnem življenju popolnoma nekoristno.

Ker se pri nekaterih predmetih učimo popolnoma nepomembne stvari, ki jih v realnem življenju ne bomo potrebovali.

Pomembno je zato, ker tako postane pouk bolj zanimiv in si zaradi tega lahko več zapolnim. Je pa res, da je temu težko ugoditi, saj je v razredu 25 učencev od katerih ima vsak drugačne interese. Bi pa vseeno moral biti vsak slišan.

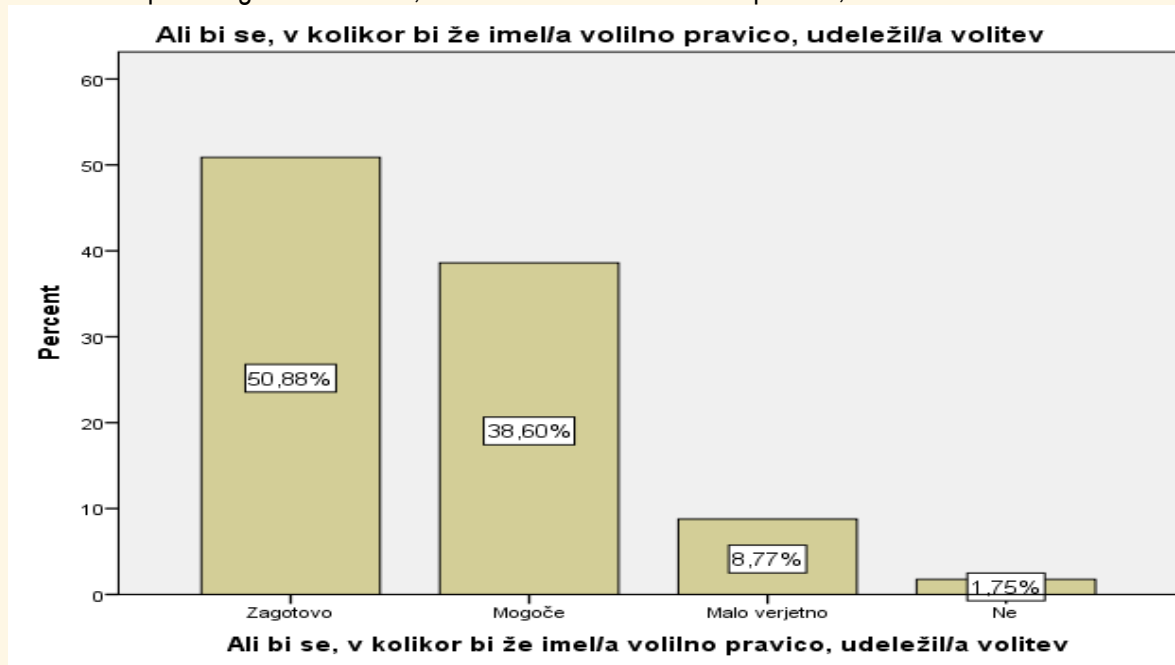
Da se lahko že prej usmeriš v to kar te res zanima.

3.3. Formalno odločanje

Tabela 8: Ali bi se, v kolikor bi že imel/a volilno pravico, udeležil/a volitev

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Zagotovo	58	8,9	50,9
	Mogoče	44	6,7	38,6
	Malo verjetno	10	1,5	8,8
	Ne	2	,3	1,8
	Total	114	17,5	100,0
Missing	Prekinjeno	112	17,2	
	Preskok (if)	426	65,2	
	Ni odgovoril	1	,2	
Total	539	82,5		
Total	653	100,0		

Slika 5: Stolpčni diagram - Ali bi se, v kolikor bi že imel/a volilno pravico, udeležil/a volitev?

Tudi to vprašanje je bilo pogojno vprašanje ter je bilo namenjeno samo mlajšim od 18 let oziroma tistim brez volilne pravice. Na vprašanje je z veljavnim odgovorom odgovorilo 114 mlajših od 18 let. 50,9 % oziroma 58 mladih bi se, v kolikor bi imeli volilno pravico, volitev zagotovo udeležilo. 44 mladih oziroma 38,6 % je bilo neodločenih. 8,8 % oziroma 10 mladih bi se bi volitev udeležilo z majhno verjetnostjo. Samo dva mlada pa se volitev zagotovo ne bi udeležila.

Tabela 9: Statistike za sklop vprašanj o formalnem odločanju

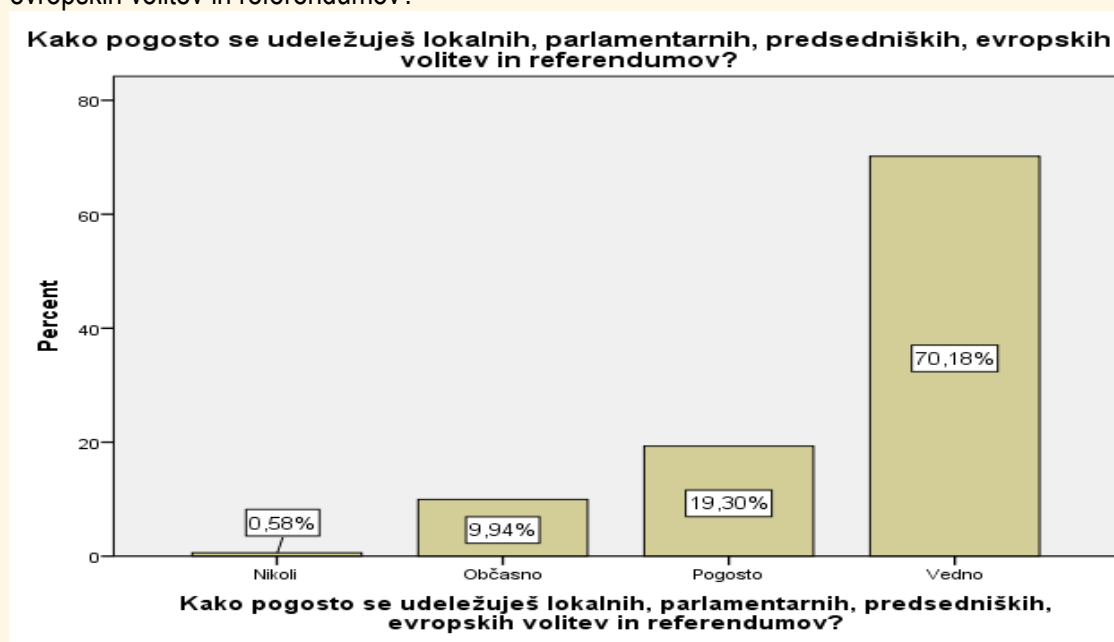
	N	Mean	Std. Deviation	Skewness	Kurtosis
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic
Politika me zanima	529	3,69	1,313	-,888	-,367
Politika je stvar ljudi v parlamentu	526	1,82	1,113	1,227	,454
Odločitve politikov vplivajo na življenje ljudi	530	4,72	,588	-2,467	6,830
Mladi bi morali biti vprašani za mnenje o zadevah, ki se jih neposredno tičejo	526	4,42	,876	-1,740	2,930
Politični programi strank so zelo pomembni	493	3,61	1,182	-,563	-,496
Valid N (listwise)	484				

Mladi se najbolj strinjajo s trditvijo, da na življenje ljudi vplivajo odločitve politikov (4,72). Hkrati mladi menijo, da bi morali biti mladi vprašani za mnenje o zadevah, ki se jih neposredno tičejo (4,42). Na vprašanje o zanimanju za politiko je 529 mladih odgovorilo s povprečjem 3,69, kar pomeni, da mlade politika bolj zanima kot je bilo pričakovati po raziskavi Mladina 2010 (vendar moramo poudariti prisotnost kar velikega standardnega odklona, kar pomeni variacijo rezultatov okoli srednje vrednosti za 1,313 točke). S srednjo vrednostjo 3,61 se mladi tudi strinjajo, da so programi političnih strank zelo pomembni. Mladi pa se najmanj strinjajo s trditvijo, da je politika stvar ljudi v parlamentu (1,82).

Tabela 10: Kako pogosto se udeležuješ lokalnih, parlamentarnih, predsedniških, evropskih volitev in referendumov?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Nikoli	2	,3	,6	,6
Občasno	34	5,2	9,9	10,5
Valid Pogosto	66	10,1	19,3	29,8
Vedno	240	36,8	70,2	100,0
Total	342	52,4	100,0	
Prekinjeno	112	17,2		
Missing Preskok (if)	196	30,0		
Ni odgovoril	3	,5		
Total	311	47,6		
Total	653	100,0		

Slika 6: Stolpčni diagram - Kako pogosto se udeležuješ lokalnih, parlamentarnih, predsedniških, evropskih volitev in referendumov?

Tudi to vprašanje je bilo pogojno, saj je bilo namenjenim samo mladim z volilno pravico (starim 18 do 29 let). Z veljavnim odgovorom je na vprašanje odgovorilo 342 mladih z volilno pravico. 240 oziroma 70,2 % poroča, da se volitev udeleži vedno. Pogosto se volitev udeležuje 66 mladih oziroma 19,3 %, 9,9 % (34) se jih občasno, le 2 mlada pa se nikoli nista udeležila volitev.

Tabela 11: Statistike za sklop vprašanj o nameri volitev

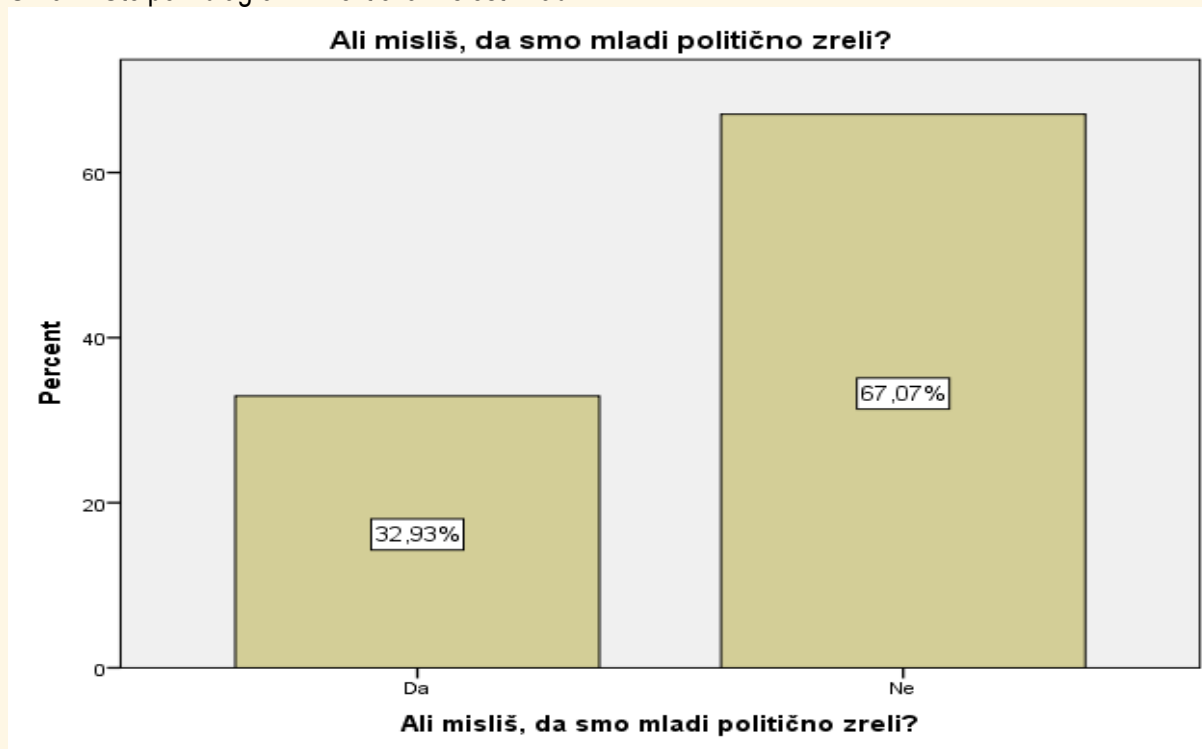
	N	Mean	Std. Deviation	Skewness	Kurtosis
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic
Če bi imel dovolj informacij, bi se udeležil volitev	147	2,64	,619	-1,514	1,146
Če bi bilo poleg imen kandidatov obkrožiti tudi "nihče od naštetih", bi se udeležil/a volitev	139	2,46	,735	-,973	-,480
V kolikor bi bilo možno voliti nekoga mojih let, bi ga volil/a	130	1,71	,762	,550	-1,076
Valid N (listwise)	122				

Mladi so se na lestvici 1 do 3 najbolj strinjali s trditvijo, da bi se udeležili volitev, če bi imeli dovolj informacij. Poleg tega pogrešajo na volilnih lističih možnost odgovora »nihče od naštetih«. Bi pa mladi manj verjetno volili nekoga njihovih let (1,71), vendar ima ta odgovor največjo vrednost standardnega odklona, kar pomeni, da so nekatere skupine mladih, ki bi volili mlado osebo ter tudi take, ki je nebi.

3.4. Informiranje

Tabela 12: Ali misliš, da smo mladi politično zreli?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ne	334	51,1	67,1
	Da	164	25,1	32,9
	Total	498	76,3	100,0
Missing	Ni odgovoril	16	2,5	
	Prekinjeno	139	21,3	
	Total	155	23,7	
Total		653	100,0	

Na vprašanje o politični zrelosti mladih je odgovorilo 498 mladih. 67,1 % oziroma 334 mladih meni, da mladi niso politično zreli. 32,9 % oziroma 164 mladih pa trdi obratno.

V nadaljevanju smo izbrali nekaj zanimivih argumentov o politični zrelosti mladih:

Argumenti, da **SO** mladi politično zreli

Živimo v svetu ki je poln politike in to najdemo povsod, na internetu, v revijah, časopisih, na radiu. Ker vsak dan spremljamo politiko se tudi nekaj naučimo. Vemo v kakšni situaciji smo. In verjamem, da znamo razmišljati kaj je prav in kar je narobe. Zato bi tudi na volitvah zrelo presodili koga voliti.

Že pri pouku etike smo se seznanili s politiko, našo okolico ... hkrati pa smo obkroženi z novicami po televiziji, radiu, v časopisih ... imamo tudi nove, bolj sveže poglede na trenutno dogajanje.

Nekateri, ne pa vsi. To se mi zdi, ker vidim okoli sebe mlade, ki veliko debatirajo o temi politike in imajo ideje o spremembah in rešitvah, ki imajo izoblikovano svoje politično mnenje. Niso pa taki vsi. Res pa je tudi, da niso vsi taki tudi odrasli.

Mladi se vse bolj pogovarjamo o aktualnih temah in smo pripravljeni kaj narediti na tem področju saj gre za našo prihodnost medtem ko nekateri starejši, ki so dali že "vse skozi" samo se čakajo na pokoj in se ne zanimajo za dogajanje okoli njih.

Argumenti, da mladi **NISO** politično zreli

Zaradi tega, ker opažam, da se mladi ne zanimajo pogosto za politiko, imajo druge prioritete, tisti, ki pa se zanimajo, pa so pod močnim vplivom staršev in drugih, ne razmišljajo s svojo glavo, kar pa po mojem mnenju ni politična zrelost.

Zaradi pomanjkanja znanja večine mladih o ustroju in delovanju države, ki bi morala biti del splošne izobrazbe, saj če poznaš delovanje in proces odločanja, veš kam gre tvoj glas in kako šteje.

Večina mladih je na področju političnega delovanja neizkušenih. Ne razumejo, da so vse politične stranke polne sladkih besed in obljub, kaj vse jim bodo izpolnili, potem pa se ne zgodi nič. Šolski primer je stranka SMS. Nihče ne bere programov strank, pa četudi jih, so ti, žal, pri kulturi naših politikov, zgolj mrtva črka na papirju, na katero se pozabi takoj, ko so volitve mimo. Tako so mladi volili SMS samo zato, ker so iz imena sklepali, da če so pa stranka mladih, da bodo pa res nekaj naredili za mlade.

Premalo znanja kot posledica nezanimanja. Politična situacija v Sloveniji mlade še dodatno

demotivira za politično zrelost. Mladi danes precej več časa kot nekoč preživijo pod okriljem staršev, to pa pomeni, da zelo pozno postanejo zreli za naš svet. Tudi politično zreli.

Ker se mladi komaj uspemo ukvarjati sami s sabo. V naših letih je mnogo pritiskov na nas. Kaj si želiš postati, kdo si, komu naj služim itd. Medtem ko si odgovarjamo na ta vprašanja komaj sledimo politiki. Naše mnenje je velikokrat prevzeto. O politiki menimo tako, kot menijo tisti, ki nam veliko pomenijo. Sami še nismo pripravljeni raziskovat zgodovine politike, mnenja politikov ... Sicer pa smo mladi o politikah tako ali tako dobili občutek, da veliko govorijo in malo naredijo. Zato je težko na podlagi njihovih trditev vedeti kaj bodo naredili. Vseeno se mi zdi, da je politika pomembna za našo prihodnost. Ampak to bi se morali najprej zavedati politiki in se tako tudi obnašati.

Tabela 13: Statistike za sklop vprašanj o informiranju mladih

	N	Mean	Std. Deviation	Skewness	Kurtosis
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic
Odločam se na podlagi znanja in informacij	508	4,48	,720	-2,230	7,895
V šoli dobim informacije o možnostih neformalnega učenja	466	3,05	1,139	-,456	-,737
V šoli sem se naučil biti kritičen/a do posredovanih informacij	490	3,25	1,310	-,380	-,989
Valid N (listwise)	461				

Mladi se najbolj strinjajo s trditvijo, da se odločajo na podlagi znanja in informacij (4,48). S povprečjem 3,25 se mladi strinjajo, da so se v šoli naučili biti kritični do posredovanih informacij. Najmanj pa se strinjajo s trditvijo, da dobijo v šoli dovolj informacij o možnostih neformalnega učenja (3,05).

Tabela 14: Katera znanja bi morala biti še posebej poudarjena pri državljski vzgoji?

	Responses		Percent of Cases
	N	Percent	
Demokratične vrednote	322	15,5%	64,3%
Struktura političnega sistema	261	12,5%	52,1%
Možnosti aktivne participacije in aktivnega državljanstva	323	15,5%	64,5%
Ureditev državnih institucij	170	8,2%	33,9%
Poudarjanje državnih Simbolov	195	9,4%	38,9%
Možnosti soodločanja in sooblikovanje družbe	359	17,2%	71,7%
Ureditev institucij EU	137	6,6%	27,3%
Informacije o novejši zgodovini Slovenije in naše prejšnje države	269	12,9%	53,7%
Drugo:	47	2,3%	9,4%
Total	2083	100,0%	415,8%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Tabela 15: Viri informacij

	Responses		Percent of Cases
	N	Percent	
Šola	225	11,7%	44,2%
Starši	235	12,3%	46,2%
Prijatelji	304	15,8%	59,7%
Internet	453	23,6%	89,0%
Televizija	240	12,5%	47,2%
Radio	144	7,5%	28,3%
Časopisi in revije	265	13,8%	52,1%
Drugo:	52	2,7%	10,2%
Total	1918	100,0%	376,8%

Največ mladih (89 %) je kot glavni vir pridobivanja informacij navedlo internet. Sledijo jim prijatelji (59,7 %) ter časopisi in revije (52,1 %). Mladi najmanj informacij dobijo preko radia (28,3 %) ter šole (44,2 %). Mladi menijo, da bi morali pri predmetu državljska vzgoja več časa nameniti sferam: možnosti soodločanja in sooblikovanja družbe (71,7 %), možnostim aktivne participacije in aktivnega državljanstva (64,5 %), demokratičnim vrednotam (64,3 %). Manj pomembno pa se jim zdi poudarjanje tem: Ureditev institucij EU, ter ureditev državnih institucij (33,9 %).

3.5. Soodločanje

Tabela 16: Ali meniš, da imamo mladi dovolj možnosti za aktivno udeležbo v družbi?

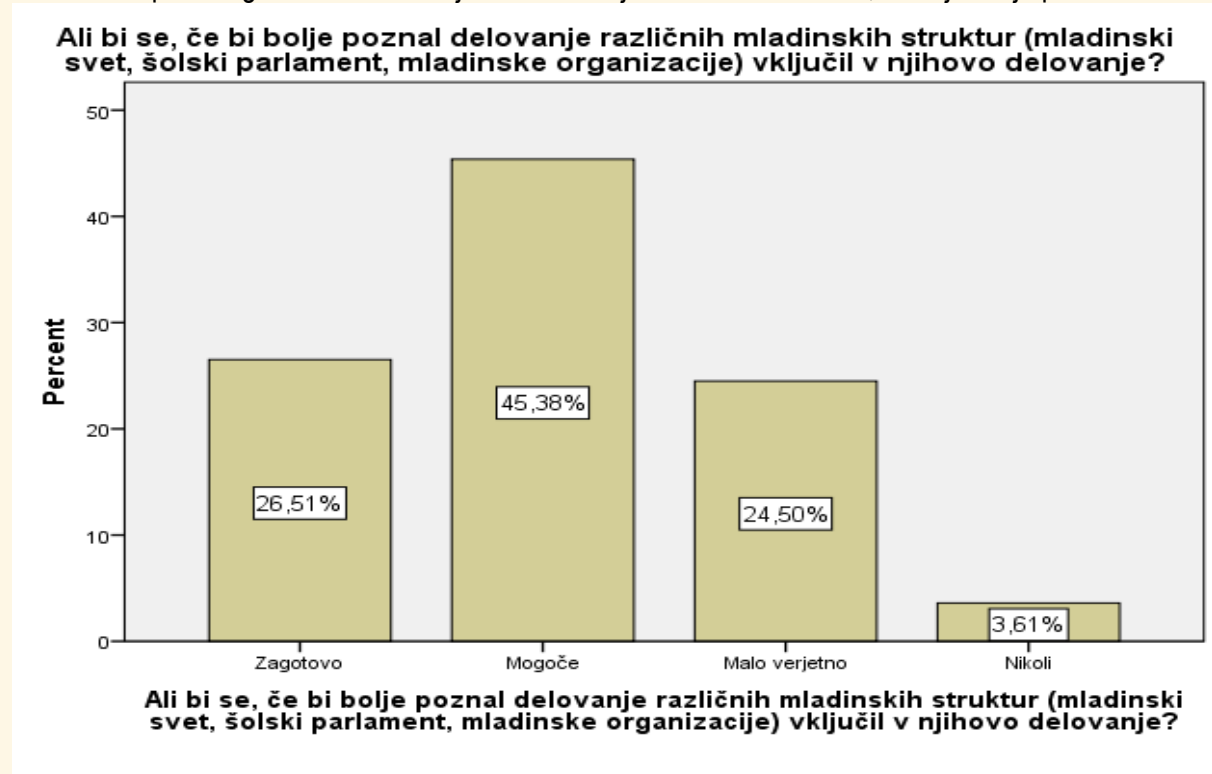
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ne	251	38,4	50,3
	Da	248	38,0	49,7
	Total	499	76,4	100,0
	Ni odgovoril	6	,9	
Missing	Prekinjeno	148	22,7	
	Total	154	23,6	
Total		653	100,0	

Na to vprašanje je odgovorilo 499 mladih. 251 jih meni da mladi nimamo dovolj možnosti za aktivno udeležbo v družbi, medtem ko jih 248 meni, da to možnost mladi imajo. Pri tem vprašanju so mnenja mladih zelo razdeljena.

Tabela 17: Ali bi se, če bi bolje poznal delovanje različnih mladinskih struktur (mladinski svet, šolski parlament, mladinske organizacije) vključil v njihovo delovanje?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nikoli	18	2,8	3,6
	Malo verjetno	122	18,7	24,5
	Mogoče	226	34,6	45,4
	Zagotovo	132	20,2	26,5
	Total	498	76,3	100,0
	Ni odgovoril	7	1,1	
Missing	Prekinjeno	148	22,7	
	Total	155	23,7	
Total		653	100,0	

Na to vprašanje je odgovorilo 498 mladih. 45,4 % mladih je bilo neodločenih. Deleža odgovora »Zagotovo« in »Malo verjetno« pa sta si približno enaka. Nikoli se ne bi v delovanje mladinskih struktur vključilo 18 mladih.

Tabela 18: Statistike za sklop vprašanj o soodločanju

	N	Mean	Std. Deviation	Skewness	Kurtosis
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic
Volilna pravica je ena izmed najosnovnejših pravic v demokratičnem političnem sistemu	484	4,67	,732	-2,485	6,021
Volilna pravica mi je osebno pomembna	489	4,45	,869	-1,642	2,234
Želim vplivati na odločitve, ki neposredno vplivajo na moje življenje	489	4,79	,529	-2,914	9,830
Želim se sam/a odločati o svoji verski opredelitvi	478	4,82	,587	-3,496	12,210
Želim se sam/a odločati o spolnosti	487	4,76	,642	-2,921	8,375
Želim sam/a odločati o (ne)zdravem načinu življenja	488	4,60	,825	-2,299	5,098

Sam/a si želim izbirati prijatelje	492	4,92	,360	-5,039	28,216
Želim se sam/a odločati o svoji politični usmerjenosti	488	4,85	,499	-4,055	18,517
Valid N (listwise)	461				

Vse spremenljivke v tem sklopu vprašanj imajo velike vrednosti (od 4,45 do 4,92), to pomeni, da mladi želijo oziroma hočejo sami odločati o svojem življenju oziroma o stvareh, ki se jih tičejo. Najmanj se strinjajo s trditvijo, da jim je volilna pravica osebno zelo pomembna, vendar še zmeraj lahko trdimo, da je rezultat odseva močno strinjanje s to trditvijo.

Tabela 19: Ali podpiraš znižanje starostne meje za volilno pravico na 16 let?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
Ne	291	44,6	58,8	58,8
Mi je vseeno	57	8,7	11,5	70,3
Da	147	22,5	29,7	100,0
Total	495	75,8	100,0	
Missing				
Ni odgovoril	10	1,5		
Prekinjeno	148	22,7		
Total	158	24,2		
Total	653	100,0		

Znižanja volilne pravice na 16 let ne podpira 291 mladih, kar predstavlja 58,8 % vseh mladih, ki so odgovorili na to vprašanje. Znižanje podpira 147 mladih oziroma 29,7 %. Mnenja pa nima izoblikovanega 11,5 % oziroma 57 mladih.

Argumenti **podpore** znižanju starostne meje na 16 let:

Zato, da si lahko sami izbiramo prihodnost in se naučimo pravilno odločati.

Tudi mladi imamo glas, zakaj ga ne bi uporabili in bili tudi uslišani in upoštevani.

Priložnost za mlade, da že pred 18 letom razmišljajo o politiki in političnem dogajanju.

Podpiram ob pogoju, da bi se z nižanjem starostne meje za volilno pravico, tudi pričelo s programi tako v šoli kot zunaj nje, ki bi mlade izobrazili o pomembnosti političnih odločitev oz. o pomembnosti trenutnega dogajanja v družbi. Mlade bi bilo potrebno izobraziti o dogajanju, jim predstaviti obe strani medalje, in jih pustiti da se sami odločijo kaj je prav in kaj ne. Seveda pa bi potrebovali tudi šolski sistem, ki bi spodbujal kritično razmišljanje in ne samo stremel k absolutnem podrejanju mnenju večine.

Argumenti **nasprotovanja** znižanju starostne meje na 16 let:

Žal ne, saj gledam svoje sovrstnike v šolah in opažam, da je malokdo dovolj zrel, da bi lahko kritično presojal in volil.

Zdi se mi, da se večina mladih ne zanima preveč za politiko in bojim se, da bi znižanje meje pomenilo le še manjšo udeležbo na volitvah ali pa odločitve, ki niso sprejete na podlagi lastnega razmisleka in pretehtavanja možnosti. Morda smo mladi tudi bolj dozvetni za mnenja drugih, v naših očeh pametnejših, kar posledično lahko pripelje do vsiljenih odločitev.

Zato, ker 3/4 ljudi te starosti še nima dovolj znanj in življenjskih izkušenj, da bi se lahko odločala dobro zase, podobno je z upokojenci. Tako bomo poleg upokojencev dobili še eno skupino ljudi, ki bo enostavna za manipulirati s strani političnih akterjev. V teh letih se namreč posameznik še išče, išče svojo identiteto, ki pa mu jo lahko s politično ideologijo uničimo oz. ga že pri teh letih

Mlade je treba spodbuditi, da postanejo aktivni ustvarjalci svojega življenja in tudi skupne prihodnosti naše države. Dobiti morajo občutek, da so slišani in upoštevani, da lahko kaj spremenijo, prispevajo k družbi. To morajo dejansko videti, le tako bodo verjeli. Treba jih je zmotivirati. Starejši pa naj jim bodo pripravljene pomagati, jih mentorirati. Veliko je svetlih primerov mladih v Sloveniji, ki naj jim bodo za zgled. Treba je vlagati v mlade in jih ne zapostavljati, jim dati možnosti, da razvijejo svoje ideje, razprejo krila in se pokažejo Sloveniji in svetu. Ne pa da so zaprti po kavčih svojih sob in kafičih.

Ker se prebivalstvo stara, način življenja ter razmišljanja mladih pa tudi. Generacije današnjih 16-letnikov ne razmišljajo enako kot generacije 16-letnikov izpred 20-25 let. Povečati je treba volilno telo mladih. Pripadnikov ostalih starostnih skupin je dovolj.

Ker se volilna masa s staranjem prebivalstva pomika starostno navzgor, torej o prihodnosti države odločajo tisti, ki bodo v njej živeli najmanj časa, mi pa bomo lahko trpeli posledice njihovih egoističnih odločitev.

Ker bomo tako mladi izbirali svojo prihodnost. Jaz zdaj živim tudi na podlagi odločitev 60-letnikov, ki so pogosto precej konservativni in se držijo svoje politične strani kot pijanec plota, pa če je to za državo dobro ali slabo. Če gre lahko na volitve nek 75-letnik, ki bo čez par let umrl, zakaj ne bi šla tudi jaz, ki bom v državi živela še +60 let?

Delno se strinjam. Mogoče bi bili tako prisiljeni se začeti zanimati za politiko. Po drugi strani je nizka volilna udeležba pri mladih. Veliko mladih politika ne zanima. Čeprav bi jih morala. Kot sem že prej omenila, mladi volijo velikokrat po navodilih staršev, ne vedo pa zakaj. Mogoče bi s tem, da bi pridobili volilno pravico pri 16-ih, sprožili zanimanja in pogovore med mladimi na temo politike. Bi to temo vnesli tudi v srednje šole. Ko sem bila npr. jaz v gimnaziji o politiki ni bilo govora niti pred volitvami. Verjetno bi se to spremenilo.

Delam s petnajst in šestnajstletniki in vidim, da se njihovo mnenje in stališča še zelo oblikujejo. Ravnokar so naredili svojo prvo pomembnejšo odločitev v življenju (izbira in vpis v srednjo šolo), pri 16 letih so načeloma v 2. letniku, ko so najbolj zmedeni. Če bi že nižali starost za volilno pravico, potem kvečjemu na 17 let - to so mladi v 3. letniku srednje šole, ko so najbolj stabilni. Ampak če je starost za polnoletnost 18 let, naj bo to še državljanska odgovornost.

oropamo politične neobremenjenosti, ki jo sedaj ti ljudje imajo. Posameznik mora v teh letih odkriti samega sebe in svoj položaj v družbi, šele nato pa bo lahko na izkušnjah družbe, ki jo bo dobil kot posameznik postal tisti, ki bo z aktivno participacijo lahko družbo tudi delal boljše. Če poenostavim ne moreš biti učitelj, če sam prej nisi hodil v šolo, kjer bi se tega naučil.

Z vsem spoštovanjem do mladih, ampak: Ker preprosto niso zreli za to v smislu, da vsak lahko z njimi manipulira. Saj tudi mnogi pri 18 niso. Če damo ljudem prezgodaj neko pravico, ki je ne cenijo, ker je ne poznajo dobro, jo kmalu zavržejo.

To je čisti nesmisel. To ne bo ničesar doprineslo, z mlajšimi ljudmi je samo še lažje manipulirati. Ne vidim nikakršnega pozitivnega učinka tega namena. Do osemnajst let so otroci in naj se igrajo in skrbijo za svojo osnovno izobrazbo, 16 - 18 letniki pa naj se le pripravijo za to svojo novo odgovornost volilne pravice.

Strinjam se z udejstvovanjem mladih v politiki, vendar se bojim, da bi splošna volilna pravica lahko zgrešila smisel mladih in politike. Če bi na primer imeli stranko, ki bi predlagala dekriminalizacijo marihuane sem prepričana, da bi jo mladi v 90 % podprli. Ne glede na ostale politične ukrepe oz. škodljivost takšnega ukrepa. Seveda je to samo "banalen primer", vendar lahko v praksi zaradi tega nastane problem.

Glede na to, kako je trenutno zagotovljen dostop do informacij in kako se mladim informacije ne predstavljajo objektivno oz. da o raznih odločitvah, možnostih ipd. nimajo možnosti slišati objektivno in prostora, kjer bi lahko razmišljali (razen v kakšni mladinski organizaciji, pa še tam premalo), potem ne. Prej je treba zagotoviti kaj drugega, kot samo znižati volilno pravico na 16 let.

Če se v šolsko shemo vključi državljanska vzgoja potem ja drugače pa ne.

a) Ljudje te starosti so tisti, ki bodo morali s temi zakoni, ki se zdaj sprejemajo živeti vse življenje in prav je, da jih sooblikujejo, b) ozaveščanje ljudi o možnostih participacije, kar prinese ljudi, ki so vzgojeni v demokratičnem duhu, kar je esencialno za ohranjanje demokracije na dolgi rok, c) ljudje pri teh letih so praktično polnoletni (imajo praktično vse pravice, ki jih imajo ljudje, ki so stari več kot 18 let), zato je prav, da dobijo tudi to pravico ...

3.6. Preverjanje hipotez

H1: Mladi, ki se počutijo odgovorne v večji meri tudi prevzemajo odgovornost za svoja dejanja.

Tabela 20: Imaš občutek, da si odgovoren/a? * Kolikokrat si pripravljen/a prevzeti odgovornost zase in za svoja dejanja?

Crosstabulation

		Kolikokrat si pripravljen/a prevzeti odgovornost zase in za svoja dejanja?		Total	
		Vedno	Včasih		
Imaš občutek, da si odgovoren/a?	Da	Count	279	47	326
		Expected Count	241,4	84,6	326,0
		% within Kolikokrat si pripravljen/a prevzeti odgovornost zase in za svoja dejanja?	80,2%	38,5%	69,4%
		Count	0	3	3
		Expected Count	2,2	,8	3,0
		% within Kolikokrat si pripravljen/a prevzeti odgovornost zase in za svoja dejanja?	0,0%	2,5%	0,6%
	Ne	Count	69	72	141
		Expected Count	104,4	36,6	141,0
		% within Kolikokrat si pripravljen/a prevzeti odgovornost zase in za svoja dejanja?	19,8%	59,0%	30,0%
		Count	348	122	470
		Expected Count	348,0	122,0	470,0
		% within Kolikokrat si pripravljen/a prevzeti odgovornost zase in za svoja dejanja?	100,0%	100,0%	100,0%
Delno	Count	69	72	141	
	Expected Count	104,4	36,6	141,0	
	% within Kolikokrat si pripravljen/a prevzeti odgovornost zase in za svoja dejanja?	19,8%	59,0%	30,0%	
	Count	348	122	470	
	Expected Count	348,0	122,0	470,0	
	% within Kolikokrat si pripravljen/a prevzeti odgovornost zase in za svoja dejanja?	100,0%	100,0%	100,0%	
Total		348	122	470	
		348,0	122,0	470,0	
		100,0%	100,0%	100,0%	

Tabela 21: Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	77,390 ^a	2	,000
Likelihood Ratio	73,924	2	,000
Linear-by-Linear Association	70,232	1	,000
N of Valid Cases	470		

a. 2 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,78.

Tabela 22: Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	,406			,000
	Cramer's V	,406			,000
	Contingency Coefficient	,376			,000
Interval by Interval	Pearson's R	,387	,046	9,079	,000 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,391	,046	9,187	,000 ^c
N of Valid Cases		470			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c. Based on normal approximation.

Rezultati so pokazali, da je statistična značilnost hi kvadrat testa manjša od 0,05. Vsi koeficienti v tabeli 22 nakazujejo na srednje močno povezanost. Hipotezo, da mladi, ki se počutijo odgovorne tudi v večji meri prevzamejo odgovornost lahko sprejmemo.

H2: Mladi mlajši od 18. let in mladi od 18 do 29. leta se razlikujejo med seboj po vprašanjih o osebni odgovornosti.

Tabela 23: Independent Samples Test

		t-test for Equality of Means								
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Mladi bi morali imeti pravice, ki so primerljive našim odgovornostim	Equal variances assumed	,014	,905	1,041	455	,298	,117	,112	-,104	,337
Vseповsod imam možnost izraziti svoje mnenje	Equal variances not assumed			1,030	229,285	,304	,117	,113	-,106	,340
Moje mnenje je vedno upošteevano	Equal variances assumed	,076	,782	,338	466	,736	,039	,115	-,187	,265
: Zanimajo me teme, povezane z okolico, v kateri živim	Equal variances not assumed			,335	243,828	,738	,039	,116	-,190	,267
Želim vplivati na to kar se dogaja v	Equal variances assumed	,148	,701	-,933	465	,351	-,097	,104	-,301	,107
	Equal variances not assumed			-,925	238,780	,356	-,097	,105	-,303	,109
	Equal variances assumed	3,981	,047	-2,317	464	,021	-,204	,088	-,377	-,031
	Equal variances not assumed			-2,172	218,432	,031	-,204	,094	-,389	-,019
	Equal variances assumed	1,716	,191	-,586	459	,558	-,055	,093	-,238	,129

moji okolici	Equal variances not assumed			-,559	215,112	,577	-,055	,098	-,247	,138
Mladi bi morali biti vprašani za mnenje o aktualnem dogajanju	Equal variances assumed	4,081	,044	,876	461	,381	,090	,103	-,112	,293
	Equal variances not assumed			,829	211,311	,408	,090	,109	-,125	,305

Starejši mladi, se od mlajših (18 in manj let) razlikujejo le v strinjanju s trditvijo o zanimanju za tematike, ki se tičejo njihovega okolja. Starejše bolj zanimajo tematike povezane z njihovim okoljem kot pa mlajše. Hipoteze H2 tako v celoti ne moremo sprejeti.

H3: Mladi od 18. do 29. leta starosti se tudi bolj strinjajo s sklopom vprašanj o formalnem odločanju.

Tabela 24: Independent Samples Test

		t-test for Equality of Means								
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error	95% Confidence	
									Low	Up
Politika me zanima	Equal variances assumed	,125	,724	-,643	460	,521	-,087	,135	-,351	,178
	Equal variances not assumed			-,640	261,50	,523	-,087	,135	-,353	,180
Politika je stvar ljudi v parlamentu	Equal variances assumed	2,042	,154	1,877	456	,041	,313	,144	-,010	,437
	Equal variances not assumed			1,776	234,85	,037	,313	,150	-,023	,450
Odločitve politikov vplivajo na življenje ljudi	Equal variances assumed	7,168	,008	-1,334	460	,183	-,081	,061	-,200	,038
	Equal variances not assumed			-1,236	224,55	,218	-,081	,065	-,209	,048
Mladi bi morali biti vprašani za mnenje o zadevah, ki se jih neposredno tičejo	Equal variances assumed	1,761	,185	-,923	455	,357	-,085	,092	-,267	,096
	Equal variances not assumed			-,905	243,94	,366	-,085	,094	-,271	,100
Politični programi strank so zelo pomembni	Equal variances assumed	4,003	,046	,774	423	,439	,099	,128	-,152	,350
	Equal variances not assumed			,827	247,92	,409	,099	,120	-,137	,335

Prav tako kot pri hipotezi H2 hipoteze H3 ne moremo sprejeti v celoti, kajti obstaja samo ena statistična razlika med mlajšimi od 18 let in mladimi do 29 let. Mladi do 29 let se v manjši meri strinjajo s trditvijo, da je politika stvar ljudi v parlamentu.

H4: Pogosteje se volitev udeležujejo mladi, ki poročajo, da so mladi politično zreli, tisti ki imajo občutek, da so odgovorni ter tisti, ki bi se, če bi imeli več informaciji aktivno vključili v mladinske strukture.

Tabela 25:vol * Ali misliš, da smo mladi politično zreli? Crosstabulation

		Ali misliš, da smo mladi politično zreli?		Total	
		Da	Ne		
vol	1,00	Count	8	25	33
		Expected Count	9,8	23,2	33,0
		% within Ali misliš, da smo mladi politično zreli?	8,2%	10,9%	10,1%
	2,00	Count	24	39	63
		Expected Count	18,7	44,3	63,0
		% within Ali misliš, da smo mladi politično zreli?	24,7%	17,0%	19,3%
	3,00	Count	65	165	230
		Expected Count	68,4	161,6	230,0
		% within Ali misliš, da smo mladi politično zreli?	67,0%	72,1%	70,6%
Total	Count	97	229	326	
	Expected Count	97,0	229,0	326,0	
	% within Ali misliš, da smo mladi politično zreli?	100,0%	100,0%	100,0%	

Tabela 26: Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,822 ^a	2	,244
Likelihood Ratio	2,749	2	,253
Linear-by-Linear Association	,087	1	,769
N of Valid Cases	326		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 9,82.

Tabela 27: Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	,093			,244
	Cramer's V	,093			,244
	Contingency Coefficient	,093			,244
Interval by Interval	Pearson's R	,016	,054	,294	,769 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,037	,056	,668	,505 ^c
N of Valid Cases		326			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c. Based on normal approximation.

Tabela 29: vol * Imaš občutek, da si odgovoren/a? Crosstabulation

		Imaš občutek, da si odgovoren/a?		Total	
		Da	Delno		
vol	1,00	Count	21	15	36
		Expected Count	25,5	10,5	36,0
		% within Imaš občutek, da si odgovoren/a?	8,7%	15,0%	10,5%
	2,00	Count	50	16	66
		Expected Count	46,7	19,3	66,0
		% within Imaš občutek, da si odgovoren/a?	20,7%	16,0%	19,3%
	3,00	Count	171	69	240
		Expected Count	169,8	70,2	240,0
		% within Imaš občutek, da si odgovoren/a?	70,7%	69,0%	70,2%
Total	Count	242	100	342	
	Expected Count	242,0	100,0	342,0	
	% within Imaš občutek, da si odgovoren/a?	100,0%	100,0%	100,0%	

Tabela 30: Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,511 ^a	2	,173
Likelihood Ratio	3,368	2	,186
Linear-by-Linear Association	,997	1	,318
N of Valid Cases	342		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 10,53.

Tabela 31: Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	,101			,173
	Cramer's V	,101			,173
	Contingency Coefficient	,101			,173
Interval by Interval	Pearson's R	-,054	,057	-,998	,319 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	-,033	,056	-,610	,542 ^c
N of Valid Cases		342			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c. Based on normal approximation.

Tabela 32: vol * rec Crosstabulation

		rec		Total
		ne	da	
vol	Count	32	10	33
	1,00 Expected Count	23,7	9,3	33,0
	% within rec	13,7%	1,1%	10,2%
	Count	60	6	66
	2,00 Expected Count	47,5	18,5	66,0
	% within rec	25,8%	6,6%	20,4%
	Count	141	84	225
	3,00 Expected Count	161,8	63,2	225,0
	% within rec	60,5%	92,3%	69,4%
Total	Count	233	91	324
	Expected Count	233,0	91,0	324,0
	% within rec	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 33: Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	31,573 ^a	2	,000
Likelihood Ratio	38,269	2	,000
Linear-by-Linear Association	28,929	1	,000
N of Valid Cases	324		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 9,27.

Tabela 34: Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	,312			,000
	Cramer's V	,312			,000
	Contingency Coefficient	,298			,000
Interval by Interval	Pearson's R	,299	,035	5,628	,000 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,312	,038	5,885	,000 ^c
N of Valid Cases		324			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c. Based on normal approximation.

Hipoteze H4 ne moremo sprejeti v celoti, kajti ni statističnih razlik o udeležbi glede na tiste, ki poročajo, da so mladi politično zreli in tistimi, ki imajo občutek da so odgovorni. Volitev se pogosteje udeležujejo mladi, ki se strinjajo, da če bi imeli več informacij o mladinskih strukturah, bi se bolj verjetno vključili v njihovo delovanje.

H5: Znižanje starostne meje v večji meri podpirajo mlajši od 18 let.

Tabela 35: Ali podpiraš znižanje starostne meje za volilno pravico na 16 let? * V katero starostno skupino spadaš?

Crosstabulation

			V katero starostno skupino spadaš?			Total
			do 17 let	od 18 do 29	Drugo	
Ali podpiraš znižanje starostne meje za volilno pravico na 16 let?	Da	Count	60	72	15	147
		Expected Count	38,7	89,9	18,4	147,0
		% within V katero starostno skupino spadaš?	46,2%	23,8%	24,2%	29,8%
	Mi je vseeno	Count	24	23	10	57
		Expected Count	15,0	34,8	7,2	57,0
		% within V katero starostno skupino spadaš?	18,5%	7,6%	16,1%	11,5%
	Ne	Count	46	207	37	290
		Expected Count	76,3	177,3	36,4	290,0
		% within V katero starostno skupino spadaš?	35,4%	68,5%	59,7%	58,7%
Total	Count	130	302	62	494	
	Expected Count	130,0	302,0	62,0	494,0	
	% within V katero starostno skupino spadaš?	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Tabela 36: Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	43,534 ^a	4	,000
Likelihood Ratio	43,480	4	,000
Linear-by-Linear Association	21,157	1	,000
N of Valid Cases	494		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,15.

Tabela 37: Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	,297			,000
	Cramer's V	,210			,000
	Contingency Coefficient	,285			,000
Interval by Interval	Pearson's R	,207	,045	4,697	,000 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,221	,045	5,027	,000 ^c
N of Valid Cases		494			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c. Based on normal approximation.

Hipotezo H5 lahko v celoti sprejmemo, saj je statistični test statistično značilen. Mlajša skupina mladih (do 18 let) bolj podpira potencialno znižanje starostne meje za volitve na 16 let kot pa skupina starejših mladih, vendar ta povezanost ni tako močna.

H6: Mladi, ki poročajo, da so mladi politično zreli, se tudi v večji meri strinjajo s potencialnim znižanjem starostne meje za volitve na 16 let.

Tabela 38: Ali podpiraš znižanje starostne meje za volilno pravico na 16 let? * Ali misliš, da smo mladi politično zreli?

Crosstabulation

			Ali misliš, da smo mladi politično zreli?		Total
			Da	Ne	
Ali podpiraš znižanje starostne meje za volilno pravico na 16 let?	Da	Count	94	44	138
		Expected Count	43,3	94,7	138,0
		% within Ali misliš, da smo mladi politično zreli?	61,8%	13,3%	28,5%
	Mi je vseeno	Count	22	35	57
		Expected Count	17,9	39,1	57,0
		% within Ali misliš, da smo mladi politično zreli?	14,5%	10,5%	11,8%
	Ne	Count	36	253	289
		Expected Count	90,8	198,2	289,0
		% within Ali misliš, da smo mladi politično zreli?	23,7%	76,2%	59,7%
	Total	Count	152	332	484
		Expected Count	152,0	332,0	484,0
		% within Ali misliš, da smo mladi politično zreli?	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 39: Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	135,868 ^a	2	,000
Likelihood Ratio	136,301	2	,000
Linear-by-Linear Association	135,522	1	,000
N of Valid Cases	484		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 17,90.

Tabela 40: Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	,530			,000
	Cramer's V	,530			,000
	Contingency Coefficient	,468			,000
Interval by Interval	Pearson's R	,530	,040	13,711	,000 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,526	,040	13,577	,000 ^c
N of Valid Cases		484			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c. Based on normal approximation.

Hipotezo H6 lahko sprejmemo, saj je test statistično značilen. Mladi, ki menijo, da so mladi politično zreli v večji meri podpirajo znižanje starostne meje za volitve na 16 let. Koeficienti povezanosti so srednje močni-močni, zato lahko trdimo, da so razlike kar izrazite.

H7: Mladi, ki se bolj strinjajo s trditvama »Mladi bi morali imeti pravice, ki so primerljive našim odgovornostim« in »Mladi bi morali biti vprašani za mnenje o aktualnem dogajanju«, bolj podpirajo znižanje starostne meje za volitve na 16 let.

Tabela statistik v prilogi (5.1 Priloga 1)

Tabela 41: ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Na lestvici od 1 do 5 označi :	Between Groups	7,951	2	3,976	3,403	,034
Mladi bi morali imeti pravice, ki so primerljive našim odgovornostim	Within Groups	480,157	411	1,168		
	Total	488,109	413			
Na lestvici od 1 do 5 označi :	Between Groups	54,235	2	27,118	30,107	,000
Mladi bi morali biti vprašani za mnenje o aktualnem dogajanju	Within Groups	374,696	416	,901		
	Total	428,931	418			

Hipotezo H7 lahko v celoti sprejmemo. Mladi, ki se bolj strinjajo s trditvijo, da bi morali mladi biti o stvareh, ki se jih tičejo neposredno vprašani, podpirajo znižanje. Prav tako se mladi, ki se bolj strinjajo s trditvijo, da bi morali mladi imeti pravice enake odgovornostim, strinjajo z znižanjem starostne meje.

H8: Tisti, ki se manj strinjajo s trditvijo »Politika je stvar ljudi v parlamentu« se bolj strinjajo z znižanjem starostne meje na 16 let.

Tabela 42: ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Na lestvici od 1 do 5 označi :	Between Groups	22,213	2	11,106	9,375	,000
Politika je stvar ljudi v parlamentu	Within Groups	575,718	486	1,185		
	Total	597,930	488			

Tabela statistik v prilogi (5.2 Priloga 2)

Tudi to hipotezo lahko sprejmemo. Tisti mladi, ki menijo, da politika ni zgolj stvar ljudi v parlamentu se bolj strinjajo z znižanjem starostne meje na 16 let.

4. Interpretacija in zaključek

V raziskavo je bilo vključenih 654 mladih, 167 je bilo mlajših od 18 let, 396 oziroma 61 % pa je bilo starih od 18 do 29 let, 86 anketirancev pa je pri pogojnem vprašanju označilo, da so starejši od 29 let, zato so bili ti izločeni iz nadaljnje raziskave. Mladi so pri samooceni odgovornosti odgovorili, da se počutijo odgovorne in da po večini (74 %) prevzamejo odgovornost za svoja dejanja. Tisti mladi, ki so sebe ocenili kot odgovorne, tudi v večji meri prevzemajo odgovornost za svoja dejanja kot pa tisti, ki se počutijo delno odgovorni. Mladi do 18. leta se s starši dogovarjajo o uri prihoda, večina ve kakšne posledice prinaša zamujanje, zato se poskušajo dogovora kar se da najbolje držati. Mladi zelo zanima dogajanje v njihovi okolici (manj zanimajo tematike povezane z lokalnim okoljem mlajšo skupino), zato hočejo tudi vplivati na družbeno dogajanje, hkrati pa poročajo, da mladi nimajo možnosti izraziti svojega mnenja. Večina mladih se tudi strinja, da bi bilo potrebno upoštevati mnenja mladih o tem kaj naj bi se učili v šolah.

Polovica mlajših od 18 let bi se udeležila volitev, če bi imeli volilno pravico, neodločenih je 38,6 %. Mladi se zavedajo, da odločitve politikov neposredno vplivajo na njihovo življenje zato se tudi bolj strinjajo s trditvijo, da bi morali biti mladi vprašani o zadevah, ki se jih neposredno tičejo. Mlade politika niti zanima niti ne zanima (srednja vrednost), zavedajo pa se, da politika ni le stvar ljudi v parlamentu (starejša skupina mladih se tega bolj zaveda) temveč je širši družbeni produkt. 70,2 % mladih z volilno pravico se volitev redno udeležuje medtem ko se jih 9,9 % le občasno. Bolj pogosto se volitev udeležujejo tudi tisti mladi, ki menijo, da bi se vključili v mladinske strukture, če bi imeli več informacij o teh strukturah. Mladi bi se bolj pogosto udeleževali volitev, če bi imeli dovolj informacij. Poleg tega pa večina mladih na volilnih lističih pogreša možnost odgovora »Nihče od naštetih«. Manj verjetno pa bi volili kandidata njihove starosti.

67,1 % mladih trdi, da mladi niso politično zreli. Mladi poročajo, da se pogosto odločajo na podlagi znanja in informacij ki jih po večini dobijo na internetu in od prijateljev. Mladi pri pridobivanju informacij navajajo tudi problem slovenskega šolstva, kajti le ta ne poudarja pomena neformalnega izobraževanja. V izobraževalnem sistemu pogrešajo tudi večji pomen državljske vzgoje in etike, predvsem področja: možnosti soodločanj in sooblikovanja družbe, možnost aktivne participacije in aktivnega državljanstva ter poudarek demokratičnih vrednot.

Polovica mladih meni, da imajo mladi dovolj možnosti za aktivno udeležbo v družbi, medtem ko se polovica s tem ne strinja. Mladi so tudi neodločeni o vključevanju v mladinske strukture, hkrati pa želijo sami odločati o svojem življenju. Znižanja starostne meje za volitve na 16 let ne podpira 58,8 % mladih, medtem ko znižanje podpira 29,7 % mladih. Znižanje starostne meje za volitve bolj podpirajo mlajši od 18 let kot pa mladi od 18. do 29. leta starosti.

Mladi, ki se strinjajo, da so mladi politično zreli, tisti, ki se bolj strinjajo s trditvijo, da bi mladi morali biti o stvareh, ki se jih tičejo neposredno, vprašani, tisti, ki menijo da bi morali mladi imeti pravice enakim odgovornostim in tisti, ki se zavedajo, da politika ni zgolj stvar ljudi v parlamentu se bolj strinjajo z znižanjem starostne meje na 16 let.

5. Priloge

5.1 Priloga 1

		Ali podpiraš znižanje starostne meje za volilno pravico na 16 let?	Statistic	Std. Error
Na lestvici od 1 do 5 označi : Mladi bi morali biti vprašani za mnenje o aktualnem dogajanju	Da	Mean	4,71	,052
		95% Confidence Interval for Mean	4,61	
		Lower Bound		
		Upper Bound	4,81	
		5% Trimmed Mean	4,79	
		Median	5,00	
		Variance	,348	
		Std. Deviation	,590	
	Minimum	2		
	Maximum	5		
	Range	3		
	Interquartile Range	0		
	Skewness	-2,354	,212	
	Kurtosis	6,335	,422	
	Mean	3,74	,175	
	Na lestvici od 1 do 5 označi : Mladi bi morali imeti pravice, ki so primerljive našim odgovornostim	Mi je vseeno	95% Confidence Interval for Mean	3,39
Lower Bound				
Upper Bound			4,10	
5% Trimmed Mean			3,77	
Median			4,00	
Variance			1,196	
Std. Deviation			1,093	
Minimum			2	
Maximum		5		
Range		3		
Interquartile Range		2		
Skewness		-,602	,378	
Kurtosis		-,907	,741	
Mean		3,94	,070	
Ne		95% Confidence Interval for Mean	3,80	
		Lower Bound		
	Upper Bound	4,08		
	5% Trimmed Mean	4,03		
	Median	4,00		
	Variance	1,161		
	Std. Deviation	1,078		
	Minimum	1		
Maximum	5			
Range	4			
Interquartile Range	1			
Skewness	-1,086	,158		
Kurtosis	,554	,314		
Mean	4,41	,089		
Da	95% Confidence Interval for Mean	4,23		
	Lower Bound			
	Upper Bound	4,58		
	5% Trimmed Mean	4,56		
	Median	5,00		
Variance	1,034			
Std. Deviation	1,017			

	Minimum		1	
	Maximum		5	
	Range		4	
	Interquartile Range		1	
	Skewness		-2,059	,212
	Kurtosis		3,937	,422
	Mean		3,97	,193
	95% Confidence Interval for Mean	Lower Bound	3,58	
		Upper Bound	4,36	
	5% Trimmed Mean		4,06	
	Median		4,00	
	Variance		1,447	
Mi je vseeno	Std. Deviation		1,203	
	Minimum		1	
	Maximum		5	
	Range		4	
	Interquartile Range		2	
	Skewness		-,905	,378
	Kurtosis		-,411	,741
	Mean		4,14	,071
	95% Confidence Interval for Mean	Lower Bound	4,00	
		Upper Bound	4,28	
	5% Trimmed Mean		4,26	
	Median		4,00	
	Variance		1,212	
Ne	Std. Deviation		1,101	
	Minimum		1	
	Maximum		5	
	Range		4	
	Interquartile Range		1	
	Skewness		-1,339	,158
	Kurtosis		1,008	,314

5.2 Priloga 2

Descriptives				
	Ali podpiraš znižanje starostne meje za volilno pravico na 16 let?	Statistic	Std. Error	
Na lestvici od 1 do 5 označi : Mladi bi morali biti vprašani za mnenje o zadevah, ki se jih neposredno tičejo	Da	Mean	4,75	,048
		Variance	,331	
		Std. Deviation	,575	
		Range	3	
		Skewness	-2,415	,203
	Mi je vseeno	Kurtosis	5,600	,403
		Mean	4,35	,116
		Variance	,768	
		Std. Deviation	,876	
		Maximum	5	
Ne	Range	3		
	Skewness	-1,423	,316	
	Kurtosis	1,487	,623	
	Mean	4,26	,057	
	Variance	,928		

		Std. Deviation	,964	
		Minimum	1	
		Maximum	5	
		Range	4	
		Skewness	-1,545	,145
		Kurtosis	2,205	,288
		Mean	1,48	,073
		Variance	,758	
	Da	Std. Deviation	,871	
		Skewness	2,130	,203
		Kurtosis	4,425	,403
		Mean	2,05	,131
		Variance	,979	
		Std. Deviation	,990	
		Minimum	1	
	Mi je vseeno	Maximum	4	
		Range	3	
		Interquartile Range	2	
		Skewness	,694	,316
		Kurtosis	-,464	,623
		Mean	1,89	,070
		Variance	1,377	
		Std. Deviation	1,173	
		Minimum	1	
	Ne	Maximum	5	
		Range	4	
		Interquartile Range	2	
		Skewness	1,060	,145
		Kurtosis	-,109	,288

Na lestvici od 1 do 5 označi :
Politika je stvar ljudi v
parlamentu

5.3 Priloga 3

Spletna anketa – vprašalnik

Na **Mladinskem svetu Slovenije** (www.mss.si) sodelovanje mladih v procesih sprejemanja javnih odločitev vidimo kot neprecenljiv potencial za prenos stališč mladih na aktualne teme. Ker želimo pridobiti čim širše mnenje o možnostih soočanja mladih v aktualnih tematikah te prosimo, da izpolniš anketo, ki ti bo okvirno vzela **le 6 minut**, nam pa bo neprecenljiv vir informacij in mnenj mladih.

Mladinski svet Slovenije

*

V katero starostno skupino spadaš?

- do 17 let
- od 18 do 29
- Drugo

Imaš občutek, da si odgovoren/a?

- Da
- Ne
- Delno

Kolikokrat si pripravljen/a prevzeti odgovornost zase in za svoja dejanja?

- Nikoli
- Vedno
- Včasih

Označi ali spodnje trditve zate osebno veljajo ali ne

	DA	NE
V družini se ponavadi dogovorimo, do kdaj bom zvečer lahko ostal/a zunaj	☐	☐
V primeru dogovora se tega poskušam držati po najboljših močeh	☐	☐
Ali se ti zdi pomembno, da se s starši dogovorite o uri večernega prihoda	☐	☐
Ali poznaš posledice, če se dogovora ne držiš?	☐	☐

Na lestvici od 1 do 5 označi koliko se strinjaš s posamezno trditvijo (1 pomeni močno nestrinjanje, medtem ko 5 močno strinjanje s trditvijo)

	1 Nestrinjanje	2 Delno nestrinjanje	3 Niti niti	4 Delno strinjanje	5 Strinjanje	Ne vem
Mladi bi morali imeti pravice, ki so primerljive našim odgovornostim	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vsepovsod imam možnost izraziti svoje mnenje	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Moje mnenje je vedno upoštevano	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zanimajo me teme, povezane z okolico, v kateri živim	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Želim vplivati na to kar se dogaja v moji okolici	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mladi bi morali biti vprašani za mnenje o aktualnem dogajanju	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ali meniš, da je pomembno, da bi lahko soodločal/a o tem kaj se želiš v šoli učiti?

- Da
- Ne
- Ne vem

FORMALNO ODLOČANJE

Ali bi se, v kolikor bi že imel/a volilno pravico, udeležil/a volitev

- Zagotovo
- Mogoče
- Malo verjetno
- Ne

Na lestvici od 1 do 5 označi koliko se strinjaš s posamezno trditvijo (1 pomeni močno nestrinjanje, medtem ko 5 močno strinjanje s trditvijo)

	1 Nestrinjanje	2 Delno nestrinjanje	3 Niti niti	4 Delno strinjanje	5 Strinjanje	Ne vem
Politika me zanima	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Politika je stvar ljudi v parlamentu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Odločitve politikov vplivajo na življenje ljudi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mladi bi morali biti vprašani za mnenje o zadevah, ki se jih neposredno tičejo	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Politični programi strank so zelo pomembni	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Na lestvici od 1 do 3 označi verjetnost (1 pomeni, da ni verjetno medtem ko 3 popolno verjetnost)

	1 Ni verjetno	2 Niti niti	3 Popolnoma verjetno	Ne vem
Če bi imel dovolj informacij, bi se udeležil volitev	☐	☐	☐	☐
Če bi bilo poleg imen kandidatov obkrožiti tudi "nihče od naštetih", bi se udeležil/a volitev	☐	☐	☐	☐
V kolikor bi bilo možno voliti nekoga mojih let, bi ga volil/a				

INFORMIRANJE

Ali misliš, da smo mladi politično zreli?

- Da
 Ne

Zakaj tako meniš? Obrazloži svoje mnenje.

Na lestvici od 1 do 5 označi v kakšni meri velja zate (1 pomeni da ne velja, medtem ko 5 popolnoma velja)

	1 Ne velja	2 Delno ne velja	3 Niti niti	4 Delno velja	5 Popolnoma velja	Ne vem
Odločam se na podlagi znanja in informacij	☐	☐	☐	☐	☐	☐
V šoli dobim informacije o možnostih neformalnega učenja	☐	☐	☐	☐	☐	☐
V šoli sem se naučil biti kritičen/a do posredovanih informacij	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Preko katerih virov dobiš največ informacij? Možnih je več odgovorov

- Šola
 Starši
 Prijatelji
 Internet
 Televizija
 Radio
 Časopisi in revije
 Drugo:

Katera znanja (ali informacije), bi morala še posebej biti poudarjena pri državljanski vzgoji? Možnih je več odgovorov.

- Demokratične vrednote
- Struktura političnega sistema
- Možnosti aktivne participacije in aktivnega državljanstva
- Ureditev državnih institucij
- Poudarjanje državnih simbolov
- Možnosti soodločanja in sooblikovanje družbe
- Ureditev institucij EU
- Informacije o novejši zgodovini Slovenije in naše prejšnje države
- Drugo:

SOODLOČANJE

Ali meniš, da imamo mladi dovolj možnosti za aktivno udeležbo v družbi?

- Da
- Ne

Ali bi se, če bi bolje poznal delovanje različnih mladinskih struktur (mladinski svet, šolski parlament, mladinske organizacije) vključil v njihovo delovanje?

- Zagotovo
- Mogoče
- Malo verjetno
- Nikoli

Na lestvici od 1 do 5 označi koliko se strinjaš s posamezno trditvijo (1 pomeni močno nestrinjanje, medtem ko 5 močno strinjanje s trditvijo)

	1 Nestrinjanje	2 Delno nestrinjanje	3 Niti niti	4 Delno strinjanje	5 Strinjanje	Ne vem
Volilna pravica je ena izmed najosnovnejših pravic v demokratičnem političnem sistemu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Volilna pravica mi je osebno pomembna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Želim vplivati na odločitve, ki neposredno vplivajo na moje življenje	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Želim se sam/a odločati o svoji verski opredelitvi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Želim se sam/a odločati o spolnosti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Želim sam/a odločati o (ne)zdravem načinu življenja	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sam/a si želim izbirati prijatelje	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Želim se sam/a odločati o svoji politični usmerjenosti	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ali podpiraš znižanje starostne meje za volilno pravico na 16 let?

- Da
- Mi je vseeno
- Ne

Zakaj?

Sociodemografija

Spol

- Moški
- Ženski

Starost (Vpiši)